

Gemensamt uttalande för grundlagsskydd av den högre utbildningens frihet

Fri akademi, fria domstolar och fri press är alla tre grundstenar i upprätthållandet av demokrati och värnandet av mänskliga rättigheter.

Varken dagspolitik eller kortsiktiga ekonomiska intressen ska definiera vad som får forskas på eller undervisas om på våra lärosäten. Såväl makthavare som medborgare i allmänhet behöver förstå, acceptera och värna tanken om att ett fritt och gott samhälle behöver en högre utbildning och en forskning där det råder fritt utbyte av tankar och idéer.

För att öka stabiliteten i demokratin behöver utbildningens frihet, liksom forskningens frihet, skyddas i grundlag. En konsekvensändring behöver genomföras för att förstärka den allmänna principen om akademisk frihet som nyligen införts i högskolelagen (1 kap, 6§).

I syfte att säkra akademisk frihet och demokrati i ett långsiktigt perspektiv har Sveriges förenade studentkårer (SFS), Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF) och Sveriges universitetslärare och forskare (SULF) beslutat att gemensamt arbeta för att få till en ändring i grundlagen som säkrar akademisk frihet i hela högskolans verksamhet.

Förslag till komplettering i regeringsformen

Regeringsformen, som idag omfattar bestämmelser om att det allmänna ska svara för att högre utbildning finns samt att forskningens frihet är skyddad (RF 2 kap 18§), bör kompletteras med följande:

- a. En allmän princip om den akademiska friheten, till exempel: "Den akademiska friheten ska värnas och främjas."
- b. Ett tillägg för att skydda också den högre utbildningen, till exempel: "Forskningens och den högre utbildningens frihet är skyddad enligt bestämmelser som meddelas i lag." Högskolelagens första kapitel torde då också kompletteras med formulering om att utbildningens innehåll och arbetssätt fritt får väljas.

Linn Svärd
Ordförande SFS

Astrid Söderbergh Widding
Ordförande SUHF

Sanna Wolk
Förbundsordförande SULF